

NARDOS

IF I CAN DREAM

NARDOS
IF I CAN DREAM

G.W. Mey & W.B. van Telgen

Eerste druk, 19-09-2020

© 2020 G.W. Mey

Uitgever: G.W. Mey

Druk: BRAVE NEW BOOKS

Auteurs: G.W. Mey & W.B. van Telgen

Omslagontwerp en illustraties: W.B. van Telgen & W.D. Bour-van Telgen

Layout: W.D. Bour-van Telgen & M.D. van Telgen

ISBN: 9789464181838

Om de privacy te waarborgen, zijn alle namen in dit boek fictief.

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

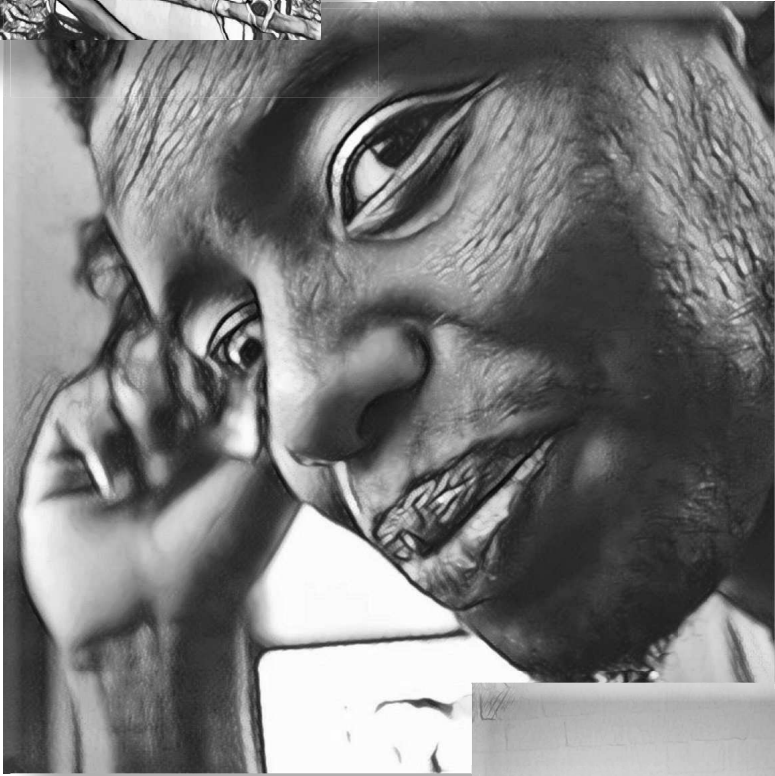
Het is 20 november 2016,
een jaar na de dag dat Ap en Gwen hun zoon
zijn kwijtgeraakt en het moment
dat Ap beseft wat hem nog te doen staat.....

*Voor onze bijzondere zoon
Nico Nardose*

De Moeder van Nardos...

*Vroeger schoot het weleens door mijn hoofd.
Ik wil het levensverhaal van Nardos schrijven.
Toen kwam het er niet van,
maar na het overlijden van Nardos, wist ik het zeker.
Nu moet ik het doen!
Nardos wilde altijd al beroemd worden.
Dit kan ik nog voor hem doen, met pijn in mijn hart.
Hij heeft het verdiend dat er over hem geschreven wordt.
Hij was een bijzondere jongen.
We zijn zo trots op hem, op hoe hij in het leven stond en
wat hij heeft bereikt in zijn korte leven.
Hij heeft er meer uitgehaald dan menigeen in 90 jaar.
Hij heeft volop genoten en geleefd,
gedaan wat hij graag deed,
waar zijn hart lag.*

Hoi,

Mijn naam is Nardos.
Ik ben geboren in Addis Abeba,
Ethiopië, maar nu eerst het verhaal
over waar ik terechtkom.

Proloog

Het is eind februari 1957. In het ziekenhuis van Zwolle, de hoofdstad van de provincie Overijssel, wordt een jongetje geboren. Maar wat schetst ieders verbazing? Er is nog een baby en 10 minuten later wordt ook zij geboren met de hulp van de dokter. Het is een meisje.

De moeder is onder narcose gebracht en merkt niets van dit alles. Het is een zware bevalling. Als ze weer bijkomt, ziet ze twee baby's in het bedje liggen. Ook voor de ouders is dit een totale verrassing. Even later stuift de vader, die niet tijdig bij de bevalling aanwezig kon zijn, naar binnen en hij kijkt met een verbijsterde blik in het bedje. Hier zijn ze niet op voorbereid. Hij geeft zijn vrouw een kus en bewondert de baby's. Wat is hij trots. Hij heeft een zoon. Een stamhouder. De vader, een zakenman, schakelt over naar de automatische piloot en regelt alle formaliteiten. Zo krijgt de dochter het verrassingspakketje van de ouders: de roepnaam Gwen mee (veel later zou zij de moeder van Nardos worden...)

Zodra de moeder en de tweeling naar huis mogen, haalt de vader ze op. Ze wonen in bij een hospita op een kleine bovenverdieping in Zwolle, net buiten de grachten met zicht op de stad en de beroemde peperbus, 'de kerk van Zwolle.' De woning is te klein om de kinderwagen neer te zetten, die wordt in het trapgat met een katrol aan het plafond opgehangen. De hospita helpt regelmatig om een van de baby's vast te houden als de moeder met de kinderen naar buiten gaat en al die trappen af moet. De vader is overdag aan het werk bij de bank. Ze moeten naarstig op zoek naar een grotere woning. Eindelijk vinden ze die. Een appartement. Gelukkig hebben ze daar wat meer ruimte. Ze verhuizen. Een tuintje hebben ze niet, dus als de tweeling iets ouder is, mogen ze beneden spelen, onder het toeziend oog van hun moeder.

Dochter Gwen ontwikkelt zich goed, maar niet zo snel als haar broer. De dokter heeft gezegd, dat dat door de narcose komt. Gwen heeft immers, omdat zij niet verwacht was, 10 minuten te lang in de baarmoeder gezeten terwijl haar moeder onder narcose was. Gwen heeft hier geen weet van. Ze is een tevreden en rustig kind.

Aan de andere kant van de provincie, in een klein dorp, wordt een maand nadat Gwen geboren is, een jongen geboren in een arbeidersgezin. Hij is het zevende kind op rij, en wel heel keurig op rij want het gezin waarin hij geboren wordt heeft de volgorde: jongen, meisje, jongen, meisje, jongen, meisje... dus nu weer een jongen. Zoals gezegd een arbeidersgezin. In die tijd een middelgroot gezin, want in arbeidersgezinnen was dat de enige 'rijkdom' die ze bezaten.

De huisarts, die men in het dorp 'De Dokter' noemde, had naast de dominee, pastoor en burgemeester best enig aanzien, wat normaal was in die tijd. De dokter was getrouwd, maar het echtpaar kon zelf geen kinderen krijgen. Amper een half jaar daarvoor, op 1 november 1956, werd in Nederland de adoptiewet ingevoerd en zag de dokter zijn kans schoon om aan de moeder tijdens de zwangerschap te vragen of zij straks, als het kindje geboren zou worden, dit aan hen ter adoptie af zou willen staan. Hij had geld en kon het kind een goede toekomst bieden en het gezin had toch al zoveel kinderen en het zou een minder zware last zijn.

Dat de moeder hier niets van moest weten, moge duidelijk zijn. "Nee, nee, geen sprake van... NEE..." Toen haar man later thuiskwam, vertelde zij aan hem wat er die dag was voorgevallen bij de dokter. Zoals verwacht was de reactie van haar man: "Wat denkt de dokter wel wie die is! Wat zullen de mensen wel niet denken, schande, schande alsof we zelf onze kinderen niet kunnen grootbrengen, wat denkt de dokter wel... Daar komt niets van in!" Zo tierde hij nog even verder. Daarna werd het verhaal verzwegen, want zo ging dat in die tijd.

Zo werd uiteindelijk, eind maart 1957, Ap geboren. Hij groeide op als jongste telg in een groot gezin. (Veel later zou hij de man van Gwen worden en de vader van Nardos). Vrij vlot na Aps geboorte moest het gezin verhuizen uit de kleine boerderij, naar een kinderrijke nieuwbouwwijk aan de andere kant van het dorp, waar Ap zijn hele jeugd bleef wonen.

Ondertussen in de hoofdstad van de provincie, waar Gwen opgroeit en samen met haar broer oud genoeg is om naar de kleuterschool te mogen, krijgt haar vader vijftig kilometer verderop een nieuwe baan als bankdirecteur en moet het gezin verhuizen. Hun huis in de stad Almelo moet nog worden gebouwd. De driejarige Gwen en haar tweelingbroer verhuizen met hun ouders tijdelijk naar het dorp Hellendoorn, waar ze een huis mogen huren van een ijsfabrikant, die vader tijdens een zakelijke transactie heeft ontmoet en die per toeval een woning ter beschikking heeft. Het is in ieder geval veel dichterbij zijn nieuwe werk, een mooie tussenoplossing en een huis met een grote tuin. Totdat het nieuwe huis in Almelo klaar is, zijn ze hier onder de pannen. Gwen en haar broer gaan hier in het dorp naar de kleuterschool. Een totaal ander leven begint met veel ruimte en financiële zekerheid. Dat betekent niet dat Gwen ineens verwend wordt. Haar ouders leven spaarzaam en sober. Af en toe mag Gwen, samen met haar broer en soms alleen, voor tien cent een ijsje bij de ijsfabriek halen. Regelmatig gaat Gwen mee naar de stad waar de bouw van hun nieuwe huis gestaag vordert. Gwen vindt het heel spannend allemaal.

In de zomer van 1963, Gwen is inmiddels zes jaar, verhuist het gezin naar Almelo. Het huis is af en staat in een rustige buurt. Opgewonden loopt

Gwen door het huis en bewondert haar slaapkamer. Ze is blij en voelt zich volmaakt gelukkig.

Na de zomervakantie loopt ze samen met haar broer naar school. Een paar straten verderop. Het is vreemd, ze kijkt de kat uit de boom. Gwen is erg verlegen, heel anders dan haar broer, die veel vrijer is. Ze zitten wel in dezelfde klas, maar hebben tijdens schooltijd weinig contact met elkaar. Ze kiezen hun eigen vrienden. Bij Gwen duurt het wat langer, maar ook zij vindt aansluiting bij kinderen uit haar klas. Zo hebben ze hun eigen vriendengroepje. Zij zijn wel een tweeling maar ze zijn totaal verschillend. Een grotere tegenpool is niet denkbaar.

Gwen vindt het verschrikkelijk om één van een tweeling te zijn. De reacties van vreemden: "Oh, wat schattig. Een tweeling!" Zo voelt ze zich niet. Ze heeft een broer, ja, af en toe spelen ze samen met de autootjes en de elektrische trein en later met de autoracebaan. Ja, dat vindt zij ook leuk. Met haar vriendinnen speelt ze echte meisjesdingen: met barbies en vadertje en moedertje. En later touwtjespringen, hinkelen en kaatsballen, mesje pingelen, knikkeren en nog veel meer...

Veertig kilometer verderop in het dorp Losser, waar Ap woont, spelen ze dezelfde spelletjes. Ze spelen veelvuldig op straat. In die straat zijn veel kinderen, die ook het liefst buitenspelen. Aps vader roept wel eens gekscherend: "Nou blijf je maar eens binnen, je bent toch geen straathond! Ga spelen met lego of teken op je kladblok!" Ap krijgt vaak een kladblok met potlood op zijn verjaardag en daar kan hij wel wat mee. Tekenen vindt hij leuk.

In die periode is het vaak gezellig in huis, er is altijd wel wat te doen. De oudere kinderen krijgen verkering. De één dicht bij huis en de ander op grotere afstand. Het verbreedt in korte tijd het blikveld op de wereld voor Ap. Aan het strakke regiem in huis komt langzaam maar zeker een kentering. Er is met name veel meer humor. Er wordt gelachen en met Pasen gaat het erom wie de meeste eieren op kan eten. Dan weer even een rondje lopen rond het blok en verder eten. Ap wil dat ook wel. Dat mag hij niet, daar is hij nog te klein voor en hij zal er ziek van worden, is het antwoord van zijn ouders. Ap kijkt uit naar de weekenden. Dan blijft de een of de ander van de verkeringen logeren. Altijd feest totdat daar ineens, zo uit het niets voor Ap, een einde aan komt...

Ap is zeven jaar en over een paar dagen wordt hij acht jaar. Dan krijgt hij weer een nieuw kladblok met potlood. Vooral de aandacht, die iedereen aan hem schenkt, vindt hij fijn. Eenmaal in het jaar in het middelpunt staan. Als je broers en zussen je samen met je ouders zogenaamd wakker maken met het zingen van het verjaardag liedje. "Lang zal die leven...in de gloria..." Dan snel het cadeautje uitpakken... Maar dit jaar gaat, als donderslag bij heldere

hemel, ineens alles anders.

Als Ap vanwege de spanning, omdat hij over een klein weekje jarig is, wakker wordt en naar het toilet moet om een plasje te doen, doet hij zijn slaapkamerdeur open en ziet enigszins verbaasd dat schuin tegenover de deur van de slaapkamer van zijn ouders openstaat. Een beetje verschrikt en verward roept uit die kamer een van de andere kinderen: "Ap. Waarop Ap zijn vader hoort zeggen: "Nee, laat hem maar even." Ap snapt het niet. Hij gaat gewoon naar beneden naar het toilet. Maar kleine potjes hebben grote oren en Ap hoort dat er zachtjes gehuild wordt daarboven. Hij weet niet wat er aan de hand is. Dat er iets is, is wel duidelijk. Hij wil snel weer naar bed. Zachtjes sluipt hij op de trap naar boven om vooral niet gehoord te worden..., maar halverwege de trap heeft hij al in de gaten dat hem dat niet zal lukken... Hij hoort zijn naam: "Ap, kom eens hier!" Ap loopt in de richting van de slaapkamer van zijn ouders. Dan heeft hij in de gaten dat zijn vader en enkele kinderen van het gezin er wel zijn, maar zijn moeder niet. Er bekruipt hem een naar gevoel. Hij kijkt zijn vader aan en hoort hem zeggen: "Ap, mama is dood... Mama ligt beneden in de voorkamer... Je mag morgen wel kijken." Dat is het moment waarop ineens alle bellen gaan rinkelen en het verdriet onmeetbaar is... Heel het gezin is in diepe rouw. Ap zelf is eigenlijk nog te jong, nog net geen acht jaar, om precies te beseffen wat er aan de hand is. Hij wordt na enige tijd naar zijn slaapkamer gebracht en in bed gestopt... "Probeer nog maar even te slapen, het is nog donker buiten." wordt er gezegd. In het aardedonker van de slaapkamer voelt hij een enorme beknelling om zich heen, alsof iets of iemand hem niet los wil laten... hij wil niet alleen zijn. Hij is in één keer veel banger geworden in het donker. Hij wil niet! Hij wil niet...! Uiteindelijk valt Ap in een onrustige slaap.

De dagen daarop zijn de ommekeer in zijn onbezorgde leventje. De angst voor de dood grijpt hem naar de keel. Zeker als hij de volgende dag naar zijn moeder, die in de voorkamer ligt, móét kijken. Het is zo vreemd voor hem en voor zijn directe omgeving, zo merkt hij. Ondanks dat iedereen voor Aps gevoel thuis mag blijven, moeten de jongste kinderen in de loop van die week weer gewoon naar school. Aps moeder wordt twee dagen voor zijn verjaardag begraven. Heel ver weg van huis, in Gendringen, waar zijn opa een jaar daarvoor ook al is begraven. Na de begrafenis blijft het verdriet. De stemmen rond Ap verstommen... Er wordt niet meer gesproken over mama, mama is er gewoon niet meer...

Ap zit op dat moment in de tweede klas van de lagere school en zijn verjaardag wordt dit jaar niet gevierd. Ja, wel heel even op school, maar niet thuis. Op school wordt voor hem gezongen en ook krijgt hij bij hoge uitzondering een cadeau van de juf. Een heuse stempeldoos, waarmee hij postbode kan spelen. Thuis krijgt hij, voor het eerst in zijn leven, een ander cadeau dan een kladblok, namelijk een boek. Althans, voor hem is dat een

boek. De Flintstones, een stripboek. Dat is het cadeau voor hem van mama wordt hem gezegd. Hij moet er zuinig op zijn... "Mama?," denkt Ap, "die is toch dood?" Hij snapt er niets van.

Ap krijgt een andere 'moeder'. Aps één na oudste zus, in die tijd zelf nog te jong, moet de moederrol binnen het gezin overnemen. Althans in de praktijk de taken van een moeder. Voor Ap voelt zij als een tweede moedertje. In de paar jaren daarop gaan twee broers en twee zussen, de oudsten, het huis uit, trouwen... Feestje, dat wel. Het wordt erg stil in huis. Alleen zijn jongste zus en broer zijn nog thuis. In één klap is alles weg.

Aps derde moedertje moet ineens alle taken doen in huis. Ze is wel erg jong voor een moedertje. Inmiddels is Ap doordrongen van het feit dat dit niet de normale gang van zaken is. Dit is zijn zusje van amper 3 jaar ouder, maar ze doet Ap veel aan zijn moeder denken. Steeds vaker komt de vraag bij Ap op: waarom? Waarom moest zijn moeder overlijden, waardoor? Er wordt al die jaren niet over gesproken...

In de jaren daarna ontwikkelt Ap zich vrij zelfstandig. Hij gaat naar de ambachtsschool het schildersvak in. Tekenend is de aanleiding dat hij schilder wordt. De leerkrachten hebben al gezien hoe goed hij de structuur van eikenhout met potlood kan natekenen. Ap zelf ziet wel een artistieke toekomst in het verschieft.

In dezelfde schoolperiode dat Ap dit allemaal meemaakte, heeft Gwen tientallen kilometers verderop, in de stad Almelo, een heel ander leven. Zij gaat naar de lagere school, zit op gymnastiek, bij de padvindsters (kabouters) en als elfjarige mag ze op tennis, wat in die tijd een elitesport was. Haar ouders tennissen ook. Ze gaat regelmatig mee, maar een echte sporter is ze niet. Al gaat ze er wel met plezier heen.

Muziek hoort ook bij de opvoeding, vinden haar ouders. Ze gaat op blokfluitles. Eén keer mag ze in de grote kerk naast het orgel staan samen met andere kinderen om liederen te spelen. Gwen glimt van genot en trots, dat ze dit mag doen. Na haar blokfluitperiode, mag ze een ander instrument uitzoeken. Een half jaar heeft ze vioolles, dat is niet zo'n succes. Ze heeft geen muzikaal gehoor, iets wat je voor vioolles wel moet hebben. Daarna heeft ze nog even pianoles geprobeerd. Ook zonder succes. Hier eindigde haar muzikale carrière...

Gwen is gek op dieren. Thuis hebben ze een kanarie, wandelende takken en kuikentjes, die ze liefdevol verzorgt. Gwen is altijd ontroostbaar als een dier doodgaat.

Op school kan ze niet zo goed meekomen. Het kost haar veel energie. Thuis gaat haar moeder druk met haar aan de slag, overhoren en oefenen. Als de andere kinderen Godsdienst en in het laatste jaar Franse les hebben, heeft Gwen bijles Nederlandse taal en rekenen. Ieder jaar gaat ze met de

hakken over de sloot over. Gwen doet heel erg haar best en geeft niet op.

Regelmatig mag Gwen met haar vader, na werktijd of in het weekend, mee naar de bank. Daar snuift ze de sfeer op van het bankwezen. Zo wordt het haar met de paplepel ingegoten. Ze is dan ook zeer spaarzaam en zet al haar spaargeld, dat ze niet direct nodig heeft, op haar spaarbankboekje.

Haar jeugd in Almelo is onbezorgd met een vast ritme. Iedere zondag naar de zondagschool en naar de ene opa en oma, de andere zondag naar de andere. Vooral de opa en oma van moeders kant zijn geweldig voor haar. Zij wonen in Dedemsvaart. In een statig herenhuis. Heel groot met veel terrein eromheen. Opa houdt als hobby Pinken (éénjarige koeien) en kippen. De grote herdershond ligt aan de ketting. Daar mogen Gwen en haar broer vooral niet in de buurt komen. Niets is te dol, Gwen en haar broer mogen veel en 's avonds vertelt opa uit eigen ervaring spannende verhalen over de Eerste Wereldoorlog. Naast opa en oma wonen de neef en nicht van Gwen. De neef heeft hun leeftijd en het nichtje is twee jaar jonger. Samen spelen ze, iedere keer als ze daar zijn, met hen. Binnen of buiten. Er is genoeg te doen.

In de zomervakanties gaat Gwen mee op kamp met de kabouters van de scouting. Dat is een hele ervaring. In een tent, midden in de bossen slapen en koken op een houtvuurtje. Met haar ouders gaat ze ieder jaar drie weken naar Holten, waar haar ouders een stuk bosgrond hebben met een zomerhuisje erop. Vroeger was dat in het bezit van de ouders van de vader van Gwen. Daar verveelt ze zich geen moment. Samen met haar broer speelt ze in het zand en struint ze de bossen af. Meestal gaan ze ook nog drie weken naar Oostenrijk, Karinthië. De Weißensee, heel vertrouwd. Heerlijk zwemmen en wandelen. Eén keer zijn ze ook gewoon naar de zee geweest, maar als het aan Gwen ligt, dan gaan ze ieder jaar naar de Weißensee in Oostenrijk.

Ap gaat in de vakanties vaak samen met zijn jongste zus logeren bij neven en nichten, hun oom en tante in Doetinchem of bij zijn oudere zussen. Hun oom en tante in Doetinchem vinden ze wel erg leuk omdat er dan altijd wel een dag bij zit dat ze ergens met de bus naartoe gaan. Altijd geslaagd, ook voor de oom, omdat zijn vrouw nooit ergens naartoe kan, zij wordt namelijk wagenziek.

In de laatste klas van de basisschool wordt bekeken wat Gwen voor leermogelijkheden heeft en wat ze zelf graag wil. De droom van Gwen is om ooit een dierenwinkel te beginnen, maar de ouders van Gwen hebben andere plannen. Ze moet naar de leao (Lager Economisch en Administratief Onderwijs), richting kantoor. De eerste schooldag vindt ze heel spannend, maar alles blijkt anders te zijn dan ze heeft verwacht. Het leren gaat haar nog steeds moeilijk af. Het eerste jaar haalt ze, tot haar eigen teleurstelling, net niet. Dit laatste jaar in Almelo leert ze de paardensport kennen en mag ze al

snel mee met buitenritten in de prachtige omgeving van Holten.

Gwen is dertien jaar als het gezin verhuist naar Enschede. Haar vader is overgeplaatst naar de bank in die plaats. Iets wat hij altijd al heeft gewild. In Enschede heeft hij zijn jeugd doorgebracht. De opa van Gwen heeft daar vroeger, voor zijn pensionering ook als bankdirecteur gewerkt. Gwen en haar broer willen helemaal niet verhuizen en hun vrienden en vriendinnen achterlaten. Vertwijfeld zeggen ze dat ze, als ze dan toch moeten verhuizen, een hond willen. De eerste hond van Gwen, een cockerspaniel, is haar lust en haar leven. Vanaf dat moment wil ze geen leven zonder hond.

Dat jaar leert ze het beroep van haar vader te haten. Ze wordt veel gepest op school. Gelukkig heeft ze ook een handjevol vrienden. Zo slaat ze zich er doorheen. Gwen is erg verlegen en laat dat niet merken aan haar vriendinnen die tegen haar vader opkijken. Een bankdirecteur. Ze begrijpt niet waarom, zo bijzonder is dat toch niet. Het is natuurlijk wel zo dat ze geen financiële zorgen hebben, maar overdreven luxe hebben ze ook niet. Geldverspilling is bij dit gezin vreemd. Gwen weet niet beter. Ze geeft weinig uit aan luxe artikelen.

Gwen is in Enschede ook lid van de tennisclub, maar ze vindt hier niet echt aansluiting. De tennisbaan is vlak bij huis, maar iedereen die erop zit, is zo anders. Het is echt een eliteclub en daar voelt Gwen zich niet thuis.

Gelukkig mag ze op paardrijden. Daar heeft ze het naar haar zin en voelt ze zich gelukkig tussen de paarden. Deze jaren gaat ze ook ieder jaar naar een paardenkamp en haar ouders gaan alleen op vakantie. Dat vindt ze niet erg. Een paardenkamp vindt ze veel leuker.

Op school komt ze erachter, dat het schrijven van verhalen erg leuk is. Hier maakt ze haar hobby van. Gwen verslindt boeken en ze schrijft korte verhalen. Ze gaat helemaal op in die wereld en vergeet alles om zich heen. Ze krijgt hoge cijfers voor haar opstellen.

In de puberteit verandert haar relatie met haar tweelingbroer. Het gaat geleidelijk, haar broer begint echt te puberen en zet zich vooral tegen haar af. In het bijzonder als zijn vrienden erbij zijn. Daardoor hebben ze vaak ruzie. Gwen vindt dat afschuwelijk. Ze heeft een hekel aan ruzie, maar weet dit niet te doorbreken. De meeste tijd is zij dan ook niet thuis, maar bij haar vriendinnen. Daar ervaart ze een heel ander gezinsleven, waar zij zich goed bij voelt. In de zomervakantie doet Gwen bij de bank in Enschede vakantiewerk in de postkamer. Een aardig zakcentje verdienen.

Als Gwen bijna zeventien jaar is, komt ze in contact met Berend. Hij heeft een boerderij in Usselo, waar hij paarden houdt. De vader van Gwen heeft hem op de manége, waar Gwen paardrijdt, leren kennen en met Gwen in contact gebracht. Berend zoekt iemand om voor de paarden te zorgen. In ruil voor het werk, geeft hij Gwen dressuurles. Hij is een bekend persoon

in de paardenwereld. Gwen is dolgelukkig en gaat fulltime aan de slag als ze haar diploma binnen heeft van de leao. In het najaar begint ze met de avondschool, de mavo (Middelbaar Algemeen Voorbereidend Onderwijs). Overdag heeft ze genoeg tijd voor de paarden. Ze stopt met rijden bij de manége. Ze rijdt iedere dag op de paarden van Berend en krijgt les van hem. Zo leert ze goed paardrijden en alles over de verzorging van de paarden. Ze is in haar element. Hier voelt ze zich voor het eerst echt thuis. Als ze op haar brommertje aankomt, wordt ze gelijk begroet met een kop thee en een beschuitje met honing. Om elf uur een kopje koffie met een boterham met kaas en tussen de middag een heerlijke warme boerenmaaltijd, liefdevol verzorgd door Berends vrouw. Gwen kan het met iedereen goed vinden, met Berend en zijn vrouw, de dochter en schoonzoon en de kleindochter van vijf, die ze de eerste ponyrijlessen geeft op een shetlander.

Dit eerste jaar op de boerderij overlijdt haar beste vriendin Eva aan de gevolgen van suikerziekte in het ziekenhuis van Almelo. Ze is voor iets anders opgenomen, maar in het weekend raakt ze in coma en overlijdt. Ze is dan nog maar zestien jaar oud. Gwen is boos, verdrietig. Al die gevoelens stromen door haar heen. Hoe is het mogelijk dat iemand aan die gevolgen overlijdt in een ziekenhuis? Op de lagere school in Almelo was Eva de beste vriendin van Gwen. Na de verhuizing heeft Gwen contact gehouden via een briefwisseling en af en toe een logeerpartij in Almelo of in Enschede. Gwen gaat samen met haar ouders naar het afscheid in de aula van het ziekenhuis. Daar neemt ze voorgoed afscheid van haar beste vriendin. Ze leeft mee met de moeder van haar vriendin, die het jaar daarvoor haar man heeft moeten begraven. Hij is aan longkanker gestorven. Eva was hun enige kind.

Binnen het eerste jaar op de boerderij zegt Berend tegen haar vader: "Gwen moet een eigen paard hebben, dan komt ze verder." Samen gaan ze op pad, het wordt een drie jarige ruïen. Wat is ze blij, een eigen paard dat nog alles moet leren en een super karakter heeft. Toch zegt Berend na een jaar: "Dat paard daar is een beter paard voor jou, je kunt er meer mee." Hij doelt op een zesjarige Ierse ruïen, waar Gwen al iedere dag op rijdt, evenals Berend zelf. Hij heeft één wedstrijd met hem gereden. Berend spreekt met de vader van Gwen en samen komen ze overeen dat ze Hilaro omruilen voor deze Ier. Gwen noemt hem Jolly Jumper, omdat hij regelmatig uit de wei springt. Het paard is helemaal op Gwen gericht. Hij komt altijd gelijk naar haar toe. Haar leven verandert drastisch. Er gebeurt heel veel. Samen met vriendinnen maken ze buitenritten en Gwen ontmoet veel mensen in de paardenwereld.

Het leven lacht Gwen toe. In deze periode is ze weinig thuis. Met dit paard gaat ze naar veel wedstrijden en behaalt ze veel prijzen in de dressuur. Iedere wedstrijd is een feest. Op het voorterrein, met het inrijden, gooit de ruïen Gwen uitgelaten uit het zadel, maar tijdens de dressuurproef doet hij

erg zijn best.

Op haar achttiende haalt Gwen haar rijbewijs. Vanaf nu mag ze de auto van haar moeder meenemen en hoeft ze niet meer zo vaak met de brommer in weer en wind te rijden. Nu mag Gwen van haar ouders uit met vriendinnen en vrienden naar Oldenzaal naar de disco. De broer van Gwen moet mee van Gwens ouders. Alleen met haar vriendinnen mag ze niet. Niet dat dat iets uitmaakt. Hij gaat mee, maar zodra ze bij de disco zijn, gaat hij zijn eigen weg en haalt haar aan het einde van de avond weer op. Op die avonden zien Gwen en haar vrienden en vriendinnen hem niet. Gwen vertelt dit natuurlijk niet aan haar ouders, dan mag ze gelijk niet meer uit. Ze vindt het prima zo.

Op haar negentiende haalt Gwen haar mavo diploma en een jaar later haar handelsdiploma. In het jaar dat Gwen eenentwintig jaar is, haalt ze haar paardenverzorgers-diploma. Ze kan al het geleerde omzetten in een diploma. Op aandringen van haar ouders heeft ze ook een cursus gevolgd voor jeugdportleider A.

Gwen is rond de twintig jaar als ze dankzij het contact van Berend drie dagen per week bij een grote handelsstal in Geesteren paarden mag berijden. Daar heeft ze veel geleerd en vooral veel lol gemaakt. In dit jaar heeft Gwen ook afscheid moeten nemen van haar hond. Daar is ze intens verdrietig over. Een jongen in de stal ziet dat en krijgt medelijden met haar. Hij heeft een hondje van vijf weken, dat hij een nieuw tehuis wil geven. Hij denkt aan Gwen en ze krijgt de hond van hem. Gwen, twintig jaar oud, neemt de hond mee naar huis en na lang beraad, mag ze haar houden onder voorwaarde dat ze de hond altijd meeneemt. Gwen is heel blij en sluit de hond in haar hart. Het is een keeshond, net een bolletje wol. Ze noemt haar Molly. Molly is vanaf de eerste minuut heel gehecht aan Gwen. Zij blijft altijd in de buurt en bij de handelsstal gaat ze onder de auto liggen, wachten op haar vrouwtje.

Dit jaar eindigt voor Gwen abrupt. De vrouw van Berend komt na een lang ziekbed te overlijden. Gwen is haar ritme kwijt. Ze hield erg van de vrouw. Het was zo'n lieve, zorgzame vrouw. Tot overmaat van ramp breekt ze haar enkel en zit ze thuis met haar been in het gips. Omdat het een gecompliceerder breuk is, kan ze niet naar de crematie en kan ze geen afscheid nemen.

Het leven gaat door en door al die vrije tijd, ze zit immers met haar been in het gips, denkt ze na over haar toekomst. Dan denkt ze: de bereden politie, dat lijkt mij wel wat. Ze verzamelt alle info, maar helaas kan het niet doorgaan. Ze is een vrouw en daar hebben ze geen faciliteiten voor. Misschien ooit in de toekomst, maar voor Gwen is dat te laat. Ze heeft nu de juiste leeftijd voor de beroepsopleiding. Noodgedwongen moet ze weer verder kijken en dan ziet ze iets wat ze helemaal te gek vindt. Paardrijden voor gehandicapten. Hier richt ze al haar pijlen op. Ze verzamelt alle informatie die er maar te

vinden is. Als eindelijk het gips eraf kan, gaat ze op zoek naar werk. Dat vindt ze bij een woningbouwvereniging in Haaksbergen. Daar werkt ze met veel plezier. Ze willen haar graag houden, maar Gwen heeft andere plannen.

Ze krijgt de kans waar ze op gewacht heeft: een stageplek bij een manége in Gorssel. Daar gaat ze, samen met haar paard en hond, naartoe. Ze woont op het terrein van de manége in een caravan totdat het te koud wordt. Dan gaat ze op kamers wonen bij een familie in Gorssel. Ze heeft het daar erg naar haar zin en leert veel. Het is hard werken en eens in de veertien dagen gaat ze in het weekend naar huis.

Dan is het eindelijk zover, ze vertrekt naar Deurne voor de opleiding instructeur paardrijden voor gehandicapten. Helaas loopt dit uit op een teleurstelling. Ze slaagt niet. Niemand van de cursus slaagt. Later krijgt Gwen een brief dat er een vergissing is gemaakt. Ze mag het examen nog een keer overdoen, maar voor Gwen valt dit op een ongunstig tijdstip. Ze is net geopereerd aan haar enkel. Hierna richt ze zich op een ponyinstructeursopleiding. Daarmee mag ze ook gehandicapten lesgeven. Het geluk is helaas nog steeds niet op haar hand. Ze zakt weer, onterecht blijkt weer. De directeur van Deurne praat met de ouders van Gwen en hij vertelt dat ze Gwen te zwaar beoordeeld hebben. Ze hebben haar niet beoordeeld waarvoor ze zich heeft aangemeld, ponyinstructeur, maar voor rijinstructeur, waar de eisen veel zwaarder voor zijn. Het wordt echter niet ten gunste van Gwen gewijzigd. Ook krijgt ze geen herkansing. Gwen is niet bij dit gesprek aanwezig, maar krijgt het later pas te horen van haar ouders. Voor Gwen is dit een zure appel waar ze doorheen moet bijten. Er gaat een storm van gevoelens door haar heen. Ze is kwaad, verdrietig. Waarom moet dit haar overkomen, is het haar niet gegund? Ze geeft alles wat ze in zich heeft. Tot overmaat van ramp zegt haar vader: "Het is genoeg geweest!"

Het lukt niemand om de vader van Gwen tot andere gedachten te brengen. Dit betekent einde droom voor Gwen. Ze brengen Jolly Jumper weer naar de stal in Usselo en haar vader regelt werk voor Gwen bij de bank in Enschede. Af en toe heeft ze een dressuurwedstrijd, maar dat is een heel geregeld zonder eigen trailer en met een fulltimebaan ontbreekt haar de tijd. Het werk doet ze wel met veel plezier. Ze heeft leuke collega's, maar haar droombaan is het niet.

Gwen is tweeëntwintig jaar als ze in contact met Ap komt via een briefwisseling. Gwen heeft meerdere penvrienden en -vriendinnen. Allemaal verder weg, onder andere in Duitsland en Utrecht. Ap woont in de buurt, in het dorp Losser. Het schrijven vindt Gwen altijd leuk, maar dit ziet er anders uit. Misschien meer dan alleen brieven schrijven? Ze maken een afspraak en gaan voor het eerst uit vlak voor de vakantie in de zomer van 1979.

Daarna gaat Gwen alleen op vakantie met een jongerenreis naar Zell Am

See, Oostenrijk. Deze reis heeft ze al een halfjaar geleden geboekt, toen ze Ap nog niet kende. Ze is al lang niet op vakantie geweest en ze heeft er zin in.

Nadat Gwen terug is van vakantie, is ze ieder weekend samen met Ap. Door de week werkt Ap overdag als opzichter bij een woningbouwvereniging in Enschede en 's avonds volgt hij een cursus voor aspirant architect. Gwen werkt overdag bij de bank en 's avonds gaat ze naar haar paard, om te rijden en verzorgen. Ze leren elkaar goed kennen en worden verliefd. Hun levens veranderen, ze raken verweven met elkaar.

Gwen wordt warm opgenomen door de familie van Ap. Voor haar voelt dat als een warm bad. Ze voelt zich helemaal thuis bij hen. Ap, als jongste uit het gezin van zeven kinderen en op dat moment alleen met zijn vader thuiswonend, dat is voor Gwen een totaal andere wereld, maar niet geheel onbekend. De schoolvriendinnen van Gwen komen ook uit arbeidersgezinnen. Helaas is zij ze na de schoolperiode uit het oog verloren. Iets wat ze toch wel jammer vindt, maar zo gaat dat in het leven. Vrienden komen en gaan, familie blijft. Nu heeft ze er een grote familie bij. Ze wordt ineens door veel kinderen tante Gwen genoemd, dat is wel even wennen. Wel lachen voor Ap, want hij is al oom sinds zijn tiende levensjaar. Hij staat in leeftijd dicht bij zijn neefjes en nichtjes dan bij zijn eigen oudste broer.

Ap is ook welkom bij de familie van Gwen, hoewel echt diep contact niet ontstaat. Al snel vraagt de vader van Gwen: "Wanneer gaan jullie trouwen?" Daar zijn ze op dat moment nog helemaal niet mee bezig.

Ap en Gwen zijn drieëntwintig jaar als ze samen op vakantie naar Oostenrijk gaan, naar Fieberbrunn. De gemeente Fieberbrunn ligt in het Alpengebied in het mooie Pillerseetal, Kitzbühel - Tirol.

Gwen en Ap logeren in het mooie Hotel, Schloss Rosenegg, helemaal op de bovenste verdieping, waar vroeger de bedienden van de sloteigenaren overnachten. Een lift heeft het hotel niet. Het verblijf is heel romantisch. Tijdens deze vakantie maken ze een bergtocht onder leiding van een gids. Een tocht van twee dagen. Ze overnachten in de berghut Wildseeloderhaus aan een klein meertje boven in de bergen met een prachtig uitzicht. Het is voor hen een 'zwarte' tocht, ze zijn hier niet voor getraind. Naar de berghut loopt geen weg. Ze klauteren over de rotsblokken naar boven. En dat is meer dan de moeite waard. Ze genieten met volle teugen.

In het dorp Fieberbrunn is een Goudsmit. Verbaasd kijken Gwen en Ap in de etalage. Daar liggen mooie trouwringen en veel goedkoper dan in Nederland. Hier hebben ze twee ringen voor dezelfde prijs als in Nederland voor één ring. Ze kijken elkaar aan en lopen naar binnen. Voordat ze het in de gaten hebben, kopen ze twee trouwringen. De ringen worden op maat gemaakt en een paar dagen later kunnen ze de ringen al ophalen. Ap bergt ze goed op in hun bagage.

Een van de mooiste tochten tijdens deze vakantie is met de bus naar de Kaiser-Franz-Josefs-Höhe. Met een panoramisch uitzicht op de Großglockner en de Pasterze gletsjer. De gletsjer verliest elk jaar vijf meter in hoogte en twintig meter in lengte, maar op dat moment ligt het nog direct voor het bezoekerscentrum met wandelpaden. Wat is het daar mooi. Gwen wacht op Ap bij het bezoekerscentrum in de buurt. Ze ziet hem aankomen met een bosje bloemen. Een droogboeket. Ap pakt een doosje uit zijn zak en geeft Gwen een kus. "De ringen hebben we al, zullen we ons hier verloven?" vraagt hij met een verliefde blik in zijn ogen. Gwen zegt volmondig: "Ja!" Ap schuift de ring aan Gwens vinger en Gwen doet hetzelfde bij Ap. Nu zijn ze verloofd. Samen vertellen ze het in de bus aan de groep en 's avonds hebben ze op zolder in hun gemeenschapsruimte, op de trap en overloop een gezellig feest. Iedereen is heel uitgelaten en vrolijk.

De vakantie is veel te snel voorbij. Ze gaan weer met de bus op weg naar huis. Zodra ze in Nederland zijn, belt Gwen haar ouders en Ap zijn vader. Zij zijn heel verrast en de ouders van Gwen organiseren een barbecue bij hen thuis om het te vieren. De vader van Ap en de broer van Gwen en zelfs haar beide opa's en oma's zijn er. Ze maken er een gezellig gezinsfeestje van.

Gwen heeft nog geen uitzet. In haar familie is dat niet de gewoonte. Bij Ap wel. Nu moet er gespaard worden. Gwen kiest om er helemaal voor te gaan en ze verkoopt haar paard om ook te kunnen sparen. Een paard is immers duur en thuis betaalt ze iedere maand kostgeld, dus zoveel houdt ze niet over. Samen slaan ze aan het winkelen en alles wordt opgeslagen bij Ap thuis. Zo krijgen ze de uitzet bij elkaar en kunnen ze straks hun huis inrichten.

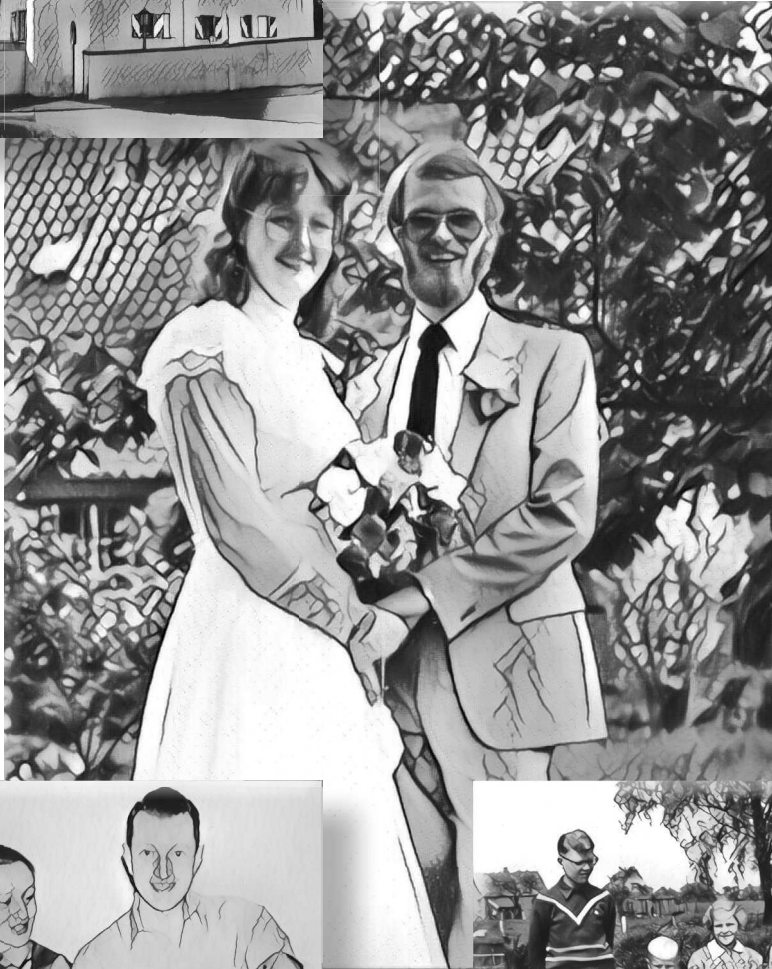
Op vierentwintigjarige leeftijd beginnen ze met het regelen van de bruiloft. Het moet een mooi feest worden. De locatie is al geregeld, nu de rest nog. Ze krijgen een woning aangeboden in Losser. Dit is veel sneller dan ze hebben verwacht. Vol goede moed gaan ze samenwonen. Gwen voelt zich compleet gelukkig op hun nieuwe stekkie. Ze vraagt bij de bank waar ze werkt overplaatsing aan om in Losser te werken. Dit is geen probleem, daar hebben ze een kassière nodig. Tussen de bedrijven door zijn ze druk met de voorbereidingen voor de bruiloft.

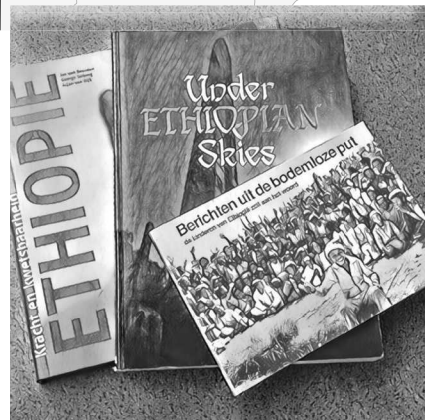
Ap en Gwen willen een groot gezin hebben met minimaal drie kinderen. In die tijd wordt een collega van Gwen vader en hij zegt een keer tussen neus en lippen door: "Het lijkt mij wel wat om ook een bruin kindje te krijgen en een thuis te geven." Gwen denkt: dat is wel heel bijzonder, dat lijkt mij ook wel wat! Het eerste zaadje is gelegd! Thuisgekomen vertelt ze het aan Ap. Daar blijkt dat dit ook voor Ap geen vreemde gedachte is. Zo blijft het in hun achterhoofd sluimeren.

Twee weken voor de bruiloft, Gwen en Ap zijn dan vijftientwintig jaar

oud, komt Gwen erachter dat ze zwanger is. De huisarts drukt haar op het hart tijdens de bruiloft geen alcohol te drinken. Gwen drinkt nooit alcohol, dus dat is geen probleem. De zwangerschap houden ze nog even geheim. Dat vertellen ze wel als Gwen drie maanden zwanger is, dan kan er niets meer misgaan. Het wordt een prachtig feest, met mooi weer. De weergoden zijn hen goed gezind. De dag begint al vroeg want Ap moet op tijd bij boer Berend zijn, waar Gwen haar paard had staan. Gwen en Ap rijden namelijk in een koets met twee jonge paarden ervoor en er zijn twee volgauto's. Voor de ouders. Old Timers.

Een paar weken voor de zesentwintigste verjaardag van Gwen wordt hun oudste dochter Denise geboren. Een jaar later in het voorjaar hun tweede dochter Debby. De tweede is een zware bevalling, die eindigt in een spoedkeizersnee. Nu komt het onderwerp adoptie in beeld. De kindervens voor een groot gezin is er nog steeds, maar het hoeft niet per se een biologisch eigen kind te zijn. Voordat ze hun definitieve keuze maken om een kind te adopteren, bekijken ze alle mogelijkheden. Het opnemen van een pleegkind, een Nederlands kind adopteren of een buitenlands kind adopteren. Uiteindelijk valt de beslissing en kiezen ze ervoor om een buitenlands kind een goede toekomst te bieden. Dat past wel binnen hun gezin.

Adoptie

De eerste officiële stappen die Gwen en Ap ondernemen voor het adopteren van een buitenlands kind begint als de jongste dochter bijna één jaar is. Het begint met een brief schrijven aan het ministerie van Justitie. Het duurt gelukkig niet lang, voor ze een antwoord krijgen. Ze zijn toegelaten tot de adoptieprocedure.

Dan begint het lange wachten! Zoals achteraf blijkt, een kleine zeven jaar voordat ergens op de wereld het adoptiekind voor hun gezin zal worden geboren. De ouders zijn dan beiden achtentwintig jaar oud.

Gelukkig hebben ze genoeg om handen. Ze hebben immers die twee kleintjes en Ap is zijn eigen bedrijf begonnen. Een bouwkundig adviesbureau. Gwen doet hiervoor de boekhouding.

Toch begint het na verloop van tijd te kriebelen. De zware bevalling van de tweede dochter is helemaal verwerkt. Een hoofdstuk is afgesloten en de ouders zeggen tegen elkaar: “Het duurt wel erg lang. Er is wel ruimte voor nog een kind.”

Gwen heeft nooit een probleem om in verwachting te raken, dat is dan ook niet de reden dat ze een kind willen adopteren. Het duurt dan ook niet lang of er is weer een kindje op komst. Ze zijn negenentwintig jaar als hun zoon Dennis wordt geboren. Nu bestaat het kinderkroost uit twee dochters en één zoon. Natuurlijk hebben de ouders direct doorgegeven aan het ministerie van Justitie dat ze een derde kind hebben gekregen. Ze kennen de consequenties. Het betekent dat de adoptieprocedure één jaar stopgezet wordt, omdat de richtlijnen voor toelating tot adoptie dit vereist in het geval dat de ouders zelf een kind krijgen. De gezinssamenstelling moet zo zijn, zoals de natuur het bedoeld heeft om problemen binnen het gezin te voorkomen, is de algemene stelregel.

Dan eindelijk in augustus, als hun eigen zoon bijna één jaar oud is, dienen zij het verzoek in om de procedure opnieuw te starten. Al vrij snel daarna krijgen ze bericht van de raad voor de kindbescherming die in opdracht van het ministerie van Justitie het gezin moet beoordelen of ze wel een kind kunnen adopteren. Het gezinsonderzoek door een maatschappelijk werker van de raad voor de kindbescherming begint nu snel.

Ap voelt dit als het eerste tastbare begin van ‘de zwangerschap’ van zijn vrouw. Hier kan hij uit eigen ervaring over meespreken. Dat nu één en ander niet meer in de oriënterende fase zit, maar werkelijkheid gaat worden, is hem wel duidelijk. Het duurt nog tot het nieuwe jaar voordat het onderzoek start. Ze zijn dan dertig jaar en bijna drie jaar bezig met de aanloop naar adoptie. De eerste vier maanden van het nieuwe jaar vinden de huisbezoeken plaats.

Het zijn drie gesprekken bij hen thuis. Gwen kijkt er met een goed gevoel op terug. Het zijn prettige gesprekken. Hun oudste dochter is dan vijf, de middelste dochter drie en hun jongste zoon anderhalf jaar oud. In diezelfde periode verhuizen ze van een huurhuis naar een koopwoning. Nou ja... eh... verhuizen in dezelfde straat, twee huizen verderop in Losser.

Met het eigen bedrijf van Ap gaat het goed en samen besluiten ze met kerst, als kerstpakket, een kind financieel te adopteren via Foster Parents Plan. Eerst één kind en later twee kinderen. Voor de kindbescherming moeten de aspirant adoptieouders afzonderlijk van elkaar hun verhaal schrijven over hun jeugd en wat zij daar van geleerd hebben. Dit hebben ze met plezier gedaan. De maatschappelijk werker vindt het zulke bijzondere verhalen dat hij het aan hen teruggeeft nog voordat er een uitspraak van de raad van de kindbescherming gedaan wordt. Iets wat ze bij de kindbescherming normaal gesproken niet doen, volgens de maatschappelijk werker.

Eindelijk krijgen ze een positieve reactie. Mede op advies van de kindbescherming, die inmiddels de rapporten gelezen heeft en uiteraard ervaring heeft in adoptiezaken, hebben Gwen en Ap nog niets van hun voornemens naar buiten gebracht. Het is beter hiermee te wachten tot de beginseltoestemming binnen is. In hun persoonlijke beslissingen kunnen ze geen invloed van buiten gebruiken, een kindje maken doe je immers met zijn tweeën, want je staat er met je leven garant voor en anders moet je er niet aan beginnen, is de mening van Ap en Gwen.

Nog voor het einde van die maand krijgen ze de beginseltoestemming via de post op hun deurmat met een geldigheidsduur van drie jaar. Binnen die tijd moet alles geregeld zijn.

De organisatie, die Ap en Gwen uitkiezen, is de Vereniging Wereldkinderen, een van de adoptiebureaus in het land. Een organisatie waar ze inmiddels het volste vertrouwen in hebben. Voor hen is het belangrijk dat de juiste procedures worden gevolgd en ze voldoende informatie krijgen over het adopteren van een buitenlands kind. Voor hen is dit nieuw. Ze hebben hier geen ervaring mee en er is ook niemand in hun omgeving, die een kind geadopteerd heeft. Ondertussen gaan Ap en Gwen naar iedere bijeenkomst van Wereldkinderen in hun regio. Daar steken ze veel van op. Niet alleen de positieve info, maar vooral wat voor problemen er op hun weg kunnen komen. Hen heeft dit niet afgeschrikt. Eerder het tegenovergestelde. Ze zijn nog vaster besloten om een kind in hun gezin op te nemen. Aangezien Gwen veel leest, heeft ze alle boeken, die er maar te koop zijn over adoptie, gekocht en gelezen. Ja, ja dit was nog het tijdperk ver voordat er internet bestond. Je moest nog zelf de deur uit en het land intrekken om je doel te bereiken. Dit geeft Ap en Gwen natuurlijk ook de tijd om goed na te denken over waar ze mee bezig zijn. Zelf een kindje maken, ging hun sneller af. Een goede voorbereiding is het halve werk.

Op die bijeenkomsten komen ze ook in contact met andere aspirant adoptieouders wat heel verhelderend werkt. Zij voelen zich gesterkt in hun wens om een adoptiekind in hun gezin op te nemen.

De wens wordt al meer een bewuste keuze. Geen probleem is hen te groot. Ze vinden het een verrijking voor hun gezin, als het hen gegeven is om nog een kind een toekomst te geven. Voor hen voelt het niet als een adoptiekind, maar als eigen. Hun wens is om een ouder kind te adopteren, omdat ook die een kans verdient en het past binnen hun gezin.

*Op een van die voorlichtingsavonden
spreekt dhr. R.A.C. Hoksbergen
over dit thema:*

“Uit onderzoek weten we dat het aantal residentiële (mislukte) plaatsingen van buitenlandse adoptiekinderen uit gezinnen, waar een of meer biologisch eigen kinderen zijn, significant groter is dan in andere gezinnen. Uit hetzelfde onderzoek blijkt ook dat de volgorde van aankomst een risicofactor vormt. Het is riskant om een kind naar leeftijd boven een of meer andere al aanwezige kinderen te plaatsen. Tussenplaatsingen kennen vergelijkbare risico's. Zelfs een leeftijdsverschil van twee jaar of minder met al in het gezin aanwezige kinderen is af te raden. Bij plaatsing uitgaan van een natuurlijke gezinsopbouw en een leeftijdsverschil van minstens drie of zelfs meer jaren lijkt de minste (onnodige) risico's op te leveren. Tussen beide kinderen kunnen langdurige kindertwisten ontstaan. Het probleem van de beperkte spankracht van ouders, als kinderen kort op elkaar volgen, mag eveneens niet worden vergeten. Wanneer adoptieouders dus een tweede of derde kind willen adopteren, moeten zij zich expliciet rekenschap geven van hun eigen mogelijkheden en van de situatie van hun eerste en/of tweede kind.”

Na deze avond zeggen Gwen en Ap tegen elkaar: “Onze zoon willen we niet tussen alleen maar grieten op laten groeien, dus ons adoptiekind moet een jongen worden. Wel zo goed voor het evenwicht in ons gezin.” Verderop in de adoptieprocedure blijkt dat dat geen probleem is. Nu kunnen ze beginnen om keuzes te maken over onder andere het land van herkomst

van hun adoptiekind. In eerste instantie kiezen ze voor Zuid-Korea, maar de overheid van Zuid-Korea zet op een gegeven moment de adoptieprocedures naar Nederland stop. Een politieke beslissing van dat land en zonder de plaatselijke overheid gebeurt er niets. Zuid-Korea wil de kinderen binnen hun eigen land plaatsen. Natuurlijk een goede beslissing als dat mogelijk is.

Gwen en Ap gaan op zoek naar een ander land. Je moet immers wel eerst een keuze voor een land maken. Voor hen is dat niet zo belangrijk. Uitgangspunt voor adoptie is een kind een kans geven. Het maakt hen niet uit waar hun kind vandaan komt, maar omdat ze zelf al drie kinderen hebben, is de keuze wel beperkt. In veel landen is er in die tijd de eis van de overheid uit dat land dat men als adoptieouders kinderloos moet zijn om in aanmerking te komen. Hun keuze valt dan ook snel op Ethiopië. Gwen vindt dit een prachtig land met een lange geschiedenis. Ze verslindt het ene na het andere boek en alles wat er maar over te vinden is.

Ethiopië vóór juni 1992

Ethiopië ligt in het noordoosten van Afrika, de zogenaamde Hoorn van Afrika. Het land heeft een oppervlakte van 1,1 miljoen km en telt ongeveer 57 miljoen inwoners. Het is daarmee een van de volkrijkste landen van Afrika. De belangrijkste bevolkingsgroepen zijn de Oromo's in het zuiden, de Tigrayers in het noorden, de Somali's in het oosten en de Amharen in het midden van het land. Daarnaast zijn er nog veel kleinere groepen. De Eritrese Onafhankelijkheidsoorlog was een oorlog waarin Eritrese opstandelingen vochten tegen het leger van Ethiopië. De strijd duurde van 1961 tot 1991 en leidde ertoe dat Eritrea na een referendum losgemaakt werd uit Ethiopië en een onafhankelijke staat werd. Op zijn beurt kan de Eritrese Onafhankelijkheidsoorlog gezien worden als onderdeel van de Ethiopische burgeroorlog waarin tussen 1974 en 1991 diverse bewegingen vochten tegen de Ethiopische regering.

11-04-1991

Honderdduizend mensen sterven de hongerdood en een miljoen raken ontheemd. Op dit moment hebben de rebellen de helft van het land in handen, waaronder de belangrijke provincies Gojam, de graanschuur van Ethiopië, en Gondar.

24-05-1991

De Ethiopische hoofdstad Addis Abeba is omsingeld door rebellen. De ongeveer vijftig Nederlanders in de hoofdstad verlaten Addis Abeba.

28-05-1991

De rebellen hebben de Ethiopische hoofdstad Addis Abeba ingenomen.

30-05-1991

Hulp gevraagd aan de internationale gemeenschap voor voedselhulp. Vooral nodig in de noordelijke provincies Eritrea en Tigray en in de vluchtelingenkampen in het zuidoosten van het land. In het noorden worden zeven miljoen mensen onmiddellijk met de hongerdood bedreigd. In het zuiden twee miljoen, onder wie een half miljoen vluchtelingen uit Somalië.

07-06-1991

Ethiopië erkent onafhankelijk Eritrea. Eritrea is een voormalige Italiaanse kolonie, die in 1962 door Ethiopië werd ingelijfd. Opeenvolgende regeringen hebben gewapenderhand verhinderd dat het gebied zich afscheidde.

25-03-1992

Opnieuw dreigt er in Ethiopië een hongersnood.

09-05-1992

Ethiopië vraagt extra voedsel. Kerken zetten een grote inzamelactie op touw. Ruim honderd kilometer scheiden Ethiopische rebellen van de hoofdstad Addis Abeba. Ondanks de goede bedoelingen van de rebellen heerst er een grote hongersnood in Ethiopië door de droogte. Het ergste is het in de streek Tigray, dat in noord-Ethiopië grenst aan Eritrea. Daar heerst op dit moment een zeer ernstige voedselcrises. De grootste sinds 1985, toen stierven er 400.000 Ethiopiërs.